

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administratiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi și Dumineca.

Prețulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu sên
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.

Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retrimitu.

Nr. 92.

Dumineca, 16/28 Novembre

1880.

Brasiovu 15/27 Novembre.

Cu ocaziunea unui processu de pressa, despre care facemu amintire mai josu, tribunalulu din Vien'a a opinatu, că, desi imperiulu austro-ungaru este compus din „doue jumetati“ (Reichshälften), elu totusiu nu forméza unu intregu, decâtu numai fația de tierile esterne. Situațiunea acést'a abnormală, creata prin legile dualistice dela 1867, se oglindeza mai bine in politic'a interioara ce-o urmarescu actualmente amendoué jumetatile monarchiei.

In Cislaitania devis'a politiceii ministeriului Taaffe este „impacarea nationalitatiloru“ și „descentralisarea“; in Translaitania (Ungaria) ministeriulu Tisza staruiesce pe cararea asigurarii „intereselor nationalitatii maghiare“, și ale ideii de statu maghiaru“ gandindu-se necontenicu la noue mesuri legislative, cu scopu de a suprimá liber'a desvoltare a nationalitatiloru in favórea aceloru interese specifice.

In Austri'a se conchiama anchete cu scopu de a se consultá, cum s'ar' poté satisfice mai usioru celoru mai urgente postulate ale nationalitatiloru, pe cari sistem'a de pēna acuma le-a neglijéatu și nedreptatitu; in Ungari'a anchetele dincontra isi iéau de directiva lupt'a in contra postulatelor popóreloru nemaghiare, infrénarea și apesarea acestoru nationalitati pentru scopurile maghiarismului.

Se ne oprimu earasi la faimós'a ancheta convocata de către ministrulu de interne Tisza pentru marele scopu alu unei reforme administrative. Cine sunt membrii acestei anchete? Totu numai Maghiari (funcționari, deputati s. a.) Este dér' a priori eschisa posibilitatea că in acea ancheta se se iea in considerare și postulatele indreptatite ale nationalitatiloru. Nu e nimenea acolo, care se a-pere interesele nemaghiariloru, inse toti membrii anchetei sunt pentru aceea decisi nu numai de a nu respectá aceste interese, ci de a lucrá de-a dreptulu in contra loru. Ce marginitu este cerculu de vedere alu absolutei majoritati dintre membrii anchetei, se poté vedé de acolo, că ei facu dependenta bunatatea reformelor viitóre in administratiunea interioara, deia intrebarea, că óre poté-voru ele contribui la impúnarea numerului funcționariloru esiti din sinulu nationalitatiloru nemaghiare.

Da! amu ajunsu asia departe încátu se pre-tinde pe fația adoptarea unui sistem, prin care se se póta departá din funcțiunile administrative toti funcționarii romani, slavi, nemti s. a. cari nu 'si au renegatu nationalitatea. Acést'a „reforma“ se reclama cá unu interesu superioru alu statului! Eata unde ne ducu consecințele politiceii de maghiarisare, eata ce nasce din principiulu perniciosu, că statulu este numai alu Maghiariloru și pentru Maghiari.

In consultarile câte le-a avutu pēna acuma anchet'a administrativa cei mai multi vorbitori au accentuatu interesulu maghiarismului la alegerea séu la numirea funcționariloru administrativi. Disordine, coruptiune, nepotismu, tóte aceste rele sunt secundare pentru cei mai multi din membrii anchetei dela Pest'a, lucrulu de capetenia este pentru ei paralisarea totala a nationalitatiloru in administratiunea comitatelor tierii, ocuparea posturiloru numai cu Maghiari.

Cu câtu se convingu mai multu despre situațiunea desperata a tierii, cu atâtá mai mare este frie'a ce-i cuprinde, gandindu-se la socotéla teribila ce le-o voru presentá - o intr'o di nationalitatile persecutate și maltratate. De aceea nu voru se mai dé pardonu nationalitatiloru, nu mai voiescu se le lase nici cea mai mica favóre. Josu cu totu ce nu este maghiaru și ce nu servesce numai intereselor maghiare!

Unii membrii cá Baros, faimosulu Tabajdi, br. Albert Banffy s. a. se declara pentru sistemulu numirei funcționariloru de către guvernulu din cauza

că numai acestu sistemulu póte impedecá cá Maghiarii se nu fia scosi afara din posturi de către Nemaghiari (sic!) Si ce respunde la acést'a ministrulu Tisza? Elu apera sistemulu de pēna acuma cá mai bunu. De ce? Fíndu-cá pracs'a a doveditu, că cu tóta alegerea in municipiele locuite mai multu de Nemaghiari partea cea mai mare a funcționariloru comitatensi sunt Maghiari. Si nimenea, adause ele, nu se poté plange provocându-se la legea de nationalitate, pe câtu timpu va fi alegere. Indata ce s'ar' primi inse sistemulu demurirei, nu s'ar' poté dobéndi totu acestu rezultatu fara a dá ansa la nemultiámirea cea mai mare.

Tisza ni se presenta in tóta golatatea lui. Elu voiesce cá nedreptatea, ce se comite in contra nationalitatiloru, cu ajutoriulu a totu felulu de presiuni, se fia acoperita cu velulu legalitatii. Nimenea se n'aiba dreptu a se plange că i se face nedreptate!

„In Austri'a domnesce adi er'a impacarii nationalitatiloru, cine ne garantéza, că nu va veni și in Ungari'a o era, in care voru voi se impace nationalitatile cu noi, intrebuintiandu apoi sistemulu numirei funcționariloru in contra nóstra?“ se intréba plinu de ingrigire br. Béla Banhidy. Si intr'adeveru, baronulu are dreptate de a fi cu ingrigire, căci dór' nu-o se fia d. Tisza in veci ministru!

Cronic'a evenimentelor politice.

Intr'una din ultimele siedintie a anchetei pentru reform'a administrativa ministrulu-presiedinte Tisza a intrebuintiatu ocaziunea, ce i-a dat'o o cuventare a vice-comitelui dela Pressburg spre a face nescé declaratiuni linistitórie cu privire la urmarirea Nemtiloru indigeni. Tisza lauda mai antaiu patriotismulu Nemtiloru din Ungari'a și declara apoi că, tóte câte s'au scrisu in foile straine despre o persecutare a Nemtiloru in Ungari'a ar' fi neadeverate (sic!) unii s'au portatu fora tactu, inse acést'a n'ar' meritá numele unei urmariri a Nemtiloru. — Mare potere au avutu cuvintele dojenitórie ale imperatului Wilhelm, déca au potutu se prefaca lupulu in miel!

Este cunoscutu, că guvernulu germanu a rechiamatu pe consululu seu generalu din Pest'a. Se dice că in loculu lui Germani'a nu va mai tramite unu reprezentantu diplomaticu; pentru aceea inse guvernulu francesu s'ar' portá cu ide'a de a dá consululu generalu francesu din Pest'a titlulu și rangulu unui ministru plenipotentiaru. Acést'a scire din urma ni se pare a fi o scoritura

Nu de multu comite le Taaffe a fost visitatu de către corespondentulu diarului din Paris „National.“ Precum serie acést'a in numitulu diaru, Taaffe se fi disu către elu: „Cátu privesce persón'a mea sunt conservativu, dér' cá ministru alu Cislaitaniei me ingrigescu numai de armonia d'intre diferitele nationalitati locuitórie in tíera. Eu voiu se dau fiacareia din aceste nationalitati, loculu ce i se cuvine. Contrarii mei (adeca Nemtii liberali) nu apera drepturi adeverate, nici o cauza drépta; motorulu faptelor este numai doriati'a de a capeté unu portofoliu. Dealtmintea nu me mai temu de Germani, de candu conducetórii loru au contribuitu la fiasculu loru. Politic'a mea este o garantia a pacii; póte linisci nu numai pe Françi'a, dér' si pe Russi'a, pre candu o aliantia intima intre Germani'a și intre o Austria éclusivu germana ar' provocá unu adeveratu periculu european.“

Asupra Germaniloru centralisti au facutu aceste cuvinte, ce se dice că le-ar' fi esprimitu comite le Taaffe, o impresiune fórté recoritória.

Ce voiescu Nemtii centralisti? Germanisarea Austriei. Ce voiesce comite le Taaffe? Tíenera in fréu a elementulu germanu prin egal'a indreptatire a nationalitatiloru slave. Politic'a dinastica a

lui Taaffe se 'ntielege, că nu armoniéza cu politic'a nationala nemtiésca. Pēna acuma foile germane latieau credinți'a, că numai aliantia strinsa a Austriei cu Germani'a pe bas'a favorisarii elementulu germanu este o garantia a pacii europene, și acuma vine comite le Taaffe și sustiene tocmai contrariulu, că adeca déca Nemtii austriaci ar' fi numai ei tari si mari in Austri'a si si-ar' dá man'a cu fratiu din Germani'a, pacea européna ar' fi periclitata. Se nasce acuma intrebarea, că óre Germani'a va voi se remana amic'a Austriei, déca elementulu germanu din Austri'a i se voru luá tóte privilegiile suprematistice?

O telegrama dela Cetinie dela 24 Nov. către „Polit. Corr.“ spune, că Dervisi-pasi'a a ocupatu in 23 Nov. Dulcigno și cá a adresatu indata guvernulu muntenegrénu o invitare oficiala provocandu 'lu a tramite indata delegati cu scopu de a se incheiá o conventiune militara intre Pórta și Muntenegru. In nóptea spre 24 merse delegatulu muntenegrénu Matanovici la Kunia, unde a pornitu și delegatulu Turciei Bedry-bei.

O alta telegrama a „Corresp. polit.“ anunția, că cei doi delegati au avutu o intrevedere la 25 Nov. in Kunia, Delegatulu turcu cerú, că Muntenegrinii se intre in Dulcigno Vineri in 26 Novembre a. c. la amédu, casele cari voru fi sigilate se le lase neatinse. Delegatulu Muntenegrului a acceptatu aceste conditiuni. Conventiunea militara turco-muntenegréna, se dice, că s'a subsemnatu in acea di, 25 Nov.

„Vocea Covurluiului“ dela Galati scrie, că in doue séu trei dile comisiunea européna a Dunarii va fi completa prin sosirea delegatiloru Turciei și Serbiei; alu Bulgariei (Zancov) a sositu deja. — La inceputulu septemaneii viitórie comisiunea va incepe discussiunea asupra proiectulu pentru politic'a fluviala.

Diarulu parisianu „Times“ publica o telegrama din Bucuresci privitória la cestiunea Dunareii, in care se dice, că nu numai Françi'a dér' chiaru si Itali'a nu e dispusa a springini ante-proiectulu austriacu in comisiunea européna. Eata acea telegrama:

„Pe fia-ce di devine mai mare convingerea, că nu se va face nimicu definitivu anulu acést'a in privinti'a regulamentarei Dunarei, desi cabinetulu din Vien'a staruesce pentru o solutiune imediata. Déca faimosulu ante-proiectu ar' fi stipulatu cá jurisdicțiunea noiei comisiuni se va intinde de la Galati pēna la Belgradu și pe riulu Sava, pēna la fruntari'a bosniaca, unde Dunarea și confluentii lui devinu ape éclusivamente austriace, propunerile austriace ar' fi fostu mai plausibile; dér' fiindu cá Serbia n'are absolutamente aici unu interesu in folosulu Portiloru de Feru și fiindu-cá, insusulu acéstui punctu, Dunarea este cu totulu in puterea Austriei, apoi e lesne de veditu, că planulu austriacu este de a-si asigurá o suprematia absoluta asupra acestei mari arterie comerciale a Europei. Este lipsitu de tèmeiu sgomotulu cá comisariulu francesu va sustiené ante-proiectulu austriacu pentru viitóri'a regulamentare a Dunarei, si sunt indoieli pe aici 'si in privinti'a aderarei comissarului italianu la acestu ante-proiectu.

Propunerea facuta de guvernulu austriacu pentru regularea cestiunei Arab-Tabiei a fostu primita mai antaiu de Russi'a și Romani'a si in urma si de Turci'a. De faptu inse nu s'a pututu notificá Romani'e conclusiunea lucrului, fiindu-cá propunerea Austriei nu este inca nici pēna adi subsemnata de Sultanu. Guvernulu romanescu do-resce, ce e dreptu, a intrá in posesiunea acestui teritoriu si, dupa cum spunu diarele vieneze, d-lu Balaceanu a fostu insarcinatu, a face pasii necesari pe langa cabinetulu din Vien'a, cá Romani'a se intre mai curéndu in drepturile sale. Baronulu de Hay-

merle a primitu bucuros acésta sarcina si a promisú că va îngriji, că România se ocupe mai iute teritoriulu Arab-Tabiei, Póte că Austri'a, dupa ce va fi luatú o întielegere cu cele-lalte puteri, va notificá acésta României, fara se mai astepte subsemnarea iradelei de Sultanu.

Dela Constantinopolu se anuntia, că delegatul Pórtii in comisiunea Dunareana, a primitu ordinu de a protestá in contra admiterei delegatulu Bulgariei, prin care vatama dreptulu de Suzeranitate alu Pórtii. — Articululu LV alu tractatulu dela Berlin dispune că reglementele pentru navigatiunea, politia fluviala si supraveghiarea asupra Dunarii dela Portile de Feru pëna la Galati se fia facute de către comisiunea europeană impreuna cu delegatii statelor riverane. Pórt'a crede, că Turci'a si nu principatulu Bulgariei ar' fi a se considerá de statu riveranu si spre a dovedi acésta se provóca la articulu I alu tractatulu dela Berlin, care dispune, că principatulu Bulgariei va fi sub suzeranitatea Maiestatii Sale imp. a Sultanulu. Unii sunt de parere că comisiunea dunarëna totusi va trebui se fara ceva, spre a tiené încátuva contu de drepturile suzerane ale Pórtii.

Nu numai in Ungari'a — ci si in Rumelia orientala, merge reu cu administratiunea. Intre Bulgarii Rumeliei de ostu si principele Voghoriides, guvernulu lor, a isbucnit unu conflictu seriosu. In adunarea provinciala Vogorides se vede combatulu si atacatu pe fația si limbagiulu ce'lu pórt'a „Narodni-Glas“ (glasulu poporulu) ne arata gradulu pëna la care a ajunsu neintielegerea între guvernatoru si guvernati. „Narodni Glas“ imputa guvernulu incapacitate si declara, că singur'a autoritate naturala in Rumelia orientala este comitetulu permanentu alesu din sinulu adunarei provinciale. Administratiunea actuala — adange numit'a fóia — e miserabila si nici nu s'ar' poté asemená cu administrati'a din Bulgari'a de nordu unde, ori-ce s'ar' dice, ordinea si legalitatea ar' fi vorbe góle! Care poté se fia dér' adeveratulu leacu pentru a scapá pe Rumelioti de reau'a administratiune, déca nu uniunea cu fratii dela nordu?

Pórt'a continu preparativele de resbelu si fortificarea punctelor mai importante din Epiru si Thesali'a, semnu ca pregatirile de resbelu grecesci nu o lasa atátu de indiferenta, cum lasa pe celelalte puteri europene. Zaki-pasi'a a plecatu la 4 Novembre, in cea mai mare graba, la Arta spre a inspectá fortificatiunile ce se gaseau acolo de-a lungulu granitiloru, si a starui dupa puteri la intarirea si intinderea lor. Garnisónele le sporesce pretutindenea, tramiendu trupe chiaru si in puncte pe la cari nu se gasiau pëna acum. Asia spre esemplu, positiia Plaka a fost ocupata de 200 Nizami, ear' cea de Suli cu o garnisóna si mai puternica. La Baicos au fost espediate doue tunuri de positiie si 100 de ómeni.

Este ministriulu-presiedinte unguurescu unu organu alu guvernulu centralu din Vien'a séu nu? Acésta este marea întrebare care a fost discutata in processulu de pressa, ce i s'a intentatu, precum scimu, fóiei „Const Vorstadt Ztg.“ din Vien'a, din cauza, că intr'unu articulu ar' fi injuratu prea tare asupra guvernulu unguurescu pentru atitudinea lui fația de germanii indigeni. Procurorulu comite Lamenza a ordonatú confiscarea numerulu respectivu alu fóie „Const. Vorst. Ztg.“ pe bas'a § 300 alu codulu penalu. Confiscarea a fost inse respinsa de către tribunalu; curtea de apelu, a confirmatu inse din nou confiscarea cu motivarea, că Austro-Ungari'a e a se considerá că unu întregu, căci in legea fundamentala se vorbesce de Ungari'a totu că de „cealalta parte a imperiulu“, si doue parti forméza unu întregu. Monarchi'a austro-ungara, formandu pria urmare, cu totu dualismulu, unu întregu, si ministriulu unguurescu se întielege sub „organu alu guvernulu“ in § 300.

In contra acestei sentintie editorulu diarulu a luatú recursu, care s'a pertractatu inaintea unui senatu judecatorescu in 22 Nov. Procurorulu Lamenza dise, că a voitú se impedece prin confiscare escesse, prin cari s'ar' turbura armoni'a între cele doue jumetati ale imperiulu. Déca se iea in considerare desvoltarea dualismulu, apoi se vede, cum arata si Lustkandl in opulu seu, că aci existe o uniune reala si tóte organele guvernulu, fiindu unu eflucu alu potestatii monarchulu sunt a se considerá de egale, scutite prin lege.

Aperatoriulu Dr. Kopp combate aceste asertiuni si câtu despre opulu lui Lustkandl, apoi si Deák a scrisu o carte mica, in care a aratatu, că chiaru imperatulu a disu către elu (Deak); „Tu esti invingétoriulu! In nou'a lege penala unguuresca nici nu este vorba de unu scutu ce s'ar' dá guvernulu.

Senatulu judecatorescu dupa o consultare de trei patrare de óra a decisu a satisfice cererei recursulu, căci unu organu alu guvernulu unguurescu nu se poté numerá între persónele întielese in § 300. Guvernulu nu se poté identificá cu corón'a, Ungari'a este independenta in privinti'a comerciala si a dreptulu publicu. Numai fația de strainatate Austro-Ungari'a apare că o unitate. Motivele citéza apoi §-ulu 17 alu noului codice penalu unguurescu, dupa care unu ministru unguurescu ofensatu de către o fóia din Ungari'a poté se fara a se urmari foia numai la propunerea s'a propria, si se provóca in fine la § 5 alu constitutiunei austriace dela 21 Dec. 1867, unde sub „organe ale guvernulu“ se întielegu numai acele ale Austriei. — Este caracteristicu pentru legile fundamentale dela 1867, că astadi dupa 13 ani s'a mai potutu nasce o discussiune seriósá inaintea tribunalulu din Vien'a asupra întrebării, că óre d. Tisza si colegii sei din ministriulu unguurescu sunt a se considerá că organe ale guvernulu centralu austriacu séu nu?!

Cestiunea Dunarei.

Comisiunea dunarëna va incepe in septemana viitóre discussiunea asupra ante-proiectulu austro-ungaru. Guvernulu romanu este resolutu de a aperi drepturile ce le are Romani'a la Dunare, cu tóta energi'a si fara siovaiéla. In privinti'a acésta este interesanta repli'a ce-o adreséza „Romaniulu“ de Mercuri diareloru austro-ungare. Elu scrie intr'unu articulu de fondu:

„. Mai cu séma in fația atitudinii presei austro-unguresci, „Romanulu“ este datoru se declare, că nu numai guvernulu actualu, organu alu partidei ce avem si noi onóre de a represintá, dér' nici unu altu guvern romanescu, fia elu din ori-ce partida, nu va avé puterea, si prin urmare nu va cutezá se sacrifice vre-unulu din drepturile si din interesele României in cestiunea Dunarei. Romanii nu potú perde din vedere, ca au sub man'a lor cea mai insemnata parte a Dunarei. Totu tiermulu stangu, de la Verciorova pëna la Sulina, adica tiermulu, ce are o mai mare insemnata prin comunicarea s'a directa cu restulu Europei, si ambii tiermi dela Silistra in josu, ceea-ce face că Dunarea de la patru sute kilometre in susu de gurele sale se curga aprópe numai pe teritoriu Romanescu, tóta acésta parte de capetenia a marelui fluviu european, este in man'a Romaniloru. Cum ar' poté ei dér' se renuntie de buna voie la acésta posesiune, cu tóte prerogativele si drepturile ei, candu semtu bine ca in mare parte de dëns'a suntú legate atátu insemnatarea lorú cá Statu si cá natiune in Orientulu Europei, câtu si interesulu ce lu au pentru densii puterile Occidentale?“

„Austro-Ungari'a ar' trebui se se convinga odata ca i va fi peste putintia se smulga din manele Romaniloru acestu agentu atátu de puternicu alu desvoltarii si consolidarii lor. Puternici'a nóstra vecina trebuie se întielega impossibilitatea de a voi in acelasi timpu doue lucruri, amici'a României si incalcarea drepturiloru acesteia asupra Dunarei. Dupa atátia secolu de aspiratiuni nesatisfacute de suferintie si de lupte, Romanii nu potú cede de buna voie nici unulu din folósele politice si economice, pe cari abia de puçinn timpu au reusitu a le dobendi pe deplinu; si déca va fi vorba de siluire, Romani'a poté sperá de a gasi, in sine insasi si in afara, sustieneri destulu de puternice spre a precumpani puterea Austro-Ungariei. — N'amu ajunsu inse acolo si suntemu convinsi, că nici intr'unu casu nu vomu ajunge. Déca citamu eventualitatea siluirii o facemu numai spre a aretá că in nici unu casu Romanii nu voru lasá se li se rapésca ceea ce considerá că bunulu celu mai pretiosu pentru Statulu si pentru nationalitatea lor.“

„Si de ce s'ar' teme óre Austro-Ungari'a de a lasa in manele Romaniloru Dunarea dela Portile de feru pëna la Mare? S'ar' teme óre, că libertatea navigatiunii va fi impiedecata? Dér' acésta libertate, garantata de altmintrele de cele mai solemne acte internationale, este insasi viét'i'a economice mai prosperitatea României. Cum ar' poté dér' Romanii se lovésca de mórte propriiele lor interese economice lovindu in libertatea navigatiunii pe Dunare? — Apoi déca garanti'a tratatelorú insemnéza ceva, ea este multu mai reala candu e data in paz'a unui statu micu, ce n'are a abusá de puterea s'a, de câtu atunci, candu e lasata la dispositiunea unui imperiu puternicu.

„S'ar' teme óre Austro-Ungari'a, că alta putere se nu dobendésca o inriurire preponderanta asupra Dunarii de josu? Dér' déca Romani'a, asupra acestei cestiuni, nu poté se cedeze nimicu Austro-Ungariei, de care are temeri mai puçinu

mari pentru viitoru, cum ar' cede ea óre ce-va altei puteri de care ar' avé mai multe motive de a se teme si mai multe cuvinte de a se apara?“

„Organele de publicitate austro-unguresci, dinire cari unele ne maltratéza fara nici o crutiare, ne dicu tóte: „Cedati, déca voiti se pastrati amici'ti'a Austro-Ungariei.“ — Cindatu midilocu de a intari o amici'tie! Unde ar' ajunge óre serman'a României, déca ar adoptá acestu midilocu de a dobëndi si pastra amici'ti'a puterniciloru sei vecini? In puçini ani ar' disparé cu totulu, totu cedandu câte ceva pentru a pastra amici'ti'a buniloru sei vecini. „Multimim de dragoste“, s'ar' poté dice in fația unei asemenea sincere si „desinteresate“ amicii.

Romani'a doresce sinceramente a avé amici'a Austro-Ungariei, că si a tutoru veciniloru sei; ceea ce inse ea voiesce este o amici'e reala, cu schimburi de servicie si de bune procederi. Austro-Ungari'a s'ar' paré inse, dupa organele ei de publicitate, a întielege cu totulu altu-felu amici'a ce bine-voiesce s'o acorde României: puternici'a nóstra vecina ar' voi se probeze amici'ti'a s'a pentru României, incalcandu asupra drepturiloru iei si isbindu-o in cele mai scumpe ale ei interese. — Strania amici'tia!

Speramu inse, că acestu modu de a vedé este numai altu catoru-va diare si nici de cum alu guvernulu austro-ungurescu; acésta este destulu de bine informatu spre a fi convinsu astadi ca tiér'a nóstra nu poté admite cu nici un pretiu o impucinare a drepturiloru si o grea isbire a intereselorú sale. Desfidemu pe ori-ce guvern in Romani'a de a infruntá acestu simtiementu generalu in tóta tiér'a.“

Scólele in Ungari'a si Transilvani'a. — Ministriulu unguurescu alu instructiunei publice Trefort a depusu pe mésa camerei raportulu anu alu (alu 9-lea) asupra starii instructiunei in Ungari'a si Transilvani'a. Acestu raportu tractéza mai autaiu despre starea scóleloru poporale in anulu 1879 si apoi despre scólele medie si mai inalte din 1880. Vedemu din elu, că in cele 12,881 comune din Ungari'a si Transilvani'a au fost in anulu 1879 cu totulu 15,715 scóli poporale, cu 40 mai multe cá in anulu 1878. In 2201 comune nu se afla inca scóle, dér' in 1899 comune din aceste copii obligati la scóla potú cercetá scólele din comunele vecine apropiate, asia că numai copiii din 302 comune nu sunt in positiune, de a merge la scóla.

Dintre aceste 15,715 scóli poporale au fost 251 de statu, 1538 comunale, 13,688 confessionnate, si 238 scóli private; 379 scóli mici laterale nu sunt cuprinsu in aceste date. Numerulu scóleloru de statu s'a inmultitu in anulu 1879 cu 58. La scólele comunale si confessionnate se observa unu regresu, care vine de acolo, că in anulu 1878 cátiva inspectori scolari au numeratu între scóle si casele góle de scóla. — Numerulu totalu alu copiiloru obligati la scóla a fost de 2,114,864 adeca, deóráce numerulu poporatiunei tierei întregi este de 13,566,199 ómeni, 15.5 percente ale poporatiunei întregi. Dintre acesti copii obligati la scóla au visitatu scóla in realitate 1,644,803, adeca 78.05%, pre candu 470,061 (21.95%) n'au cercetatu nici o scóla. Fația cu anuiu 1878 numerulu copiiloru de scóla s'a inmultitu cu 16,884. — Numerulu invetiatoriloru a fost in 1878: 21,190, in anulu 1879 deja 21,421 adeca cu 231 mai multi. Invetiatorii calificati au fost in anulu 1879 cu 426 mai multi cá in anulu precedentu. Si sum'a totala a salariiloru invetiatorescu (1879: 7,050,105 fl.) s'a urcatu in 1879 cu 214,220 fl.; asia au sporitu si venitelu totale ale scóleloru (1879: 9,539,818 fl.) cu 666,640 florini.

Scólele de fete superióre sustienute de statu s'au in multitu cu doue, cea diu Trenesin si cea din Sigetulu Marmatiei. Raportulu vorbesce apoi si despre scólele de meseria speciale si spune apoi, că exista cu totulu diece Reuniuni pentru cultivarea industriei de casa. — Numerulu scóleloru comerciale a fost in anulu 1879: 42 cu 190 professori. Sustienerea acestoru institute a costatu cu totulu 102,270 fl., dintre cari, 10,500 fl. sunt ajutoriu dela statu. — Numerulu asiluriloru pentru copii a fost de 527 (cu 19 mai multe cá in anulu precedentu) elevii fiindu cu 1993 mai multi. — Fondulu de pensiuene a avutu in 1879 866,894 fl. spese si 869,042 fl. venitu.

Starea scóleloru medie arata, că gimnasiale au avutu in anulu 1880 in totalu 33,572 scolari, cu 1024 mai multi cá in 1879; numerulu scolariloru dela tóte scólele reale a fost de 5316, cu 386 mai puçini cá in 1879. De aci se vede, că scólele reale regreséza, pre candu gimnasiale sunt din anu in anu mai bine cercetate.

Versatulul in Brasiovu.

In unu din numerii ultimi ai fôiei nôtre amu fost datu espressione dorintiei, că consiliulu sanitaru alu orasiului se ne insciintieze despre starea epidemiei de versatu si mesurile luate in contra ei. Pêna acuma inse acestu consiliu nu a datu nici unu semnu de vieatia. VEDIURAMU CĂ PREFECTUR'A IN ACORDU CU PRIMARI'A A LUATU MESURI PENTRU COMBATAREA EPIDEMIEI, UNDE ESTE INSE CONSILIULU SANITARIU? Ni se spune, că vice-comitele l'ar' fi dissolvatu, din cauza că a protestatu in contra inchiderii scôleloru, care s'a ordonatu fara a se fi intrebatu mai inainte si acestu consiliu. Ei bine! de ce trêba o comissiunea sanitara d'ca nu functiuneza intr'unu timpu, candu activitatea ei ar' trebui se fia potentiata?

Asteptamu deslusiri. Pêna atunci ne grabimu a impartasi publicului cetitoriu o scrisôre ce ne-o adresêza d. Dr. Neagoe, care este si medicu de epidemia. Ea va servi spre linistirea acelor'a cari au fost alarmati de faime exagerate. Ne pare bine că acêst'a scrisôrea ne dă asigurarea, că aci nu e nici vorba de versatulul negru, cum s'a disu in unele diuare romane din Romani'a, si că epidemii'a in genere nu posede unu caracteru atâtu de amenintatoriu, cum s'a pretinsu. Intr'aceea credem că va face bine fiacare, d'ca va lucrâ dupa vechiulu preceptu: „paz'a buna feresce primejdi'a rea.“ In sensulu acêst'a nu potemu decâtu se laudamu mesurile energice luate de către ministerulu romanu spre aperiare in contra variolei, care dupa propria lui marturisire, s'a ivitu in modu epidemicu si in unele localitati din Romani'a. Ôre nu se gaudesce si guvernulu ungurescu de a luâ asemeni mesuri, spre a se vaccinâ (inoculâ, oltôi) si locuitorii din comunele atinse de versatu ale Ardealului? — Eata scrisôrea de care amu vorbitu:

Domnule Redactoru!

In interesulu adevêrului, sentiendu-me chiamatu la ast'a, fiindu-că am cunoscinti'a de cauza necesaria, de-o parte că medicu practic in Brasiovu, de alta că medicu de epidemia, 'mi permitu a vedea unele deslusiri scurte cu privire la epidemii'a de variola (versatu), ce s'a ivitu in orasiulu nostru, cari deslusiri te rogu se binevoiesci ale publicâ in pretiuitulu D-tale diariu, cu atâtn mai vêrtosu, cu câtu vedu, că si dintr'o parte si dintr'alta prin diuare se maresce foculu, vediendu-se fumulu din departare.

1. Constatu, că variol'a (versatulul) a isbucnit in modu epidemicu in orasiulu nostru, inse acêst'a isbucnire nu stă in nici unu raportu cu referatele ce lea produsu faim'a, nici in privinti'a estensiunei nici a intensiunei.

2. Negu absolutu, că in Brasiovu epidemii'a de variola esistenta, dupa cum s'a scrisu chiaru de către unele diuare romane de dincolo, cari de altmintrea sunt fôrte seriôse, — ar' fi versatulul negru (variola hoëmorrhagica) numitu si cium'a nêgra din caus'a acutulu ei gradu de infectibilitate si a mariloru ei procente de mortalitate. In totu decursulu praxeii mele private că medicu, potu constatâ, că nu am vediutu nici unu singuru casu de variola haemorrhagica (versatu negru), ba din contra mic'a epidemia de variola ivita in Brasiovu, dupa cum arata datele statistice publicate di de di in „Kronstädter Zeitung“, este de-o natura benigna față cu alte epidemii premergêtorie in monarchii'a austro-ungara, avendu o mortalitate abia de 22 procente, care inca se refera mai vêrtosu la copii in etate pêna la siêse ani. Mai adaugeti la acêst'a locuintie rele, scunde, umedôse, neg'igia, nutrementu rêu si datin'a poporului necultu de a tracta versatulul cu caldura mare si oprirea aerului prin inchiderea ferestrelor si a usitoru si veti aflâ usioru chieii'a, care ve duce si la acestu gradu de mortalitate.

Alarm'a ce a produs'o inchiderea tuturor scôleloru de pe teritoriulu Brasiovlui, me rogu, a-o reduce la adevêru, dupa care acêst'a mesura s'a luat numai din prevedere de a nu se iafectâ junimea si prin ea familiile, căci cauza obiectiva nu a fostu, aflandu-se in durat'a epidemiei — care se datêza dela Iuliu a. c. — si pêna la inchidêrea scôleloru, din 2418 scolari numai 76 bolnavi de variola si din acêst'i'a m u r i n d u t r e i. La prim'a vedere acestu numeru de bolnavi pare a fi mare, d'êr' d'ca consideramu, că si scôlele populare suntu aci numerate cu intregu contingentu loru, atunci nu este de locu de speriatu. Unu esemplu in numeri pôte ilustrâ mai bine adevêrulu: la Gimnasiulu, scôl'a reale si comerciala romana gr.

orient. din locu, din 326 de scolari au suferitu de variola t r e i !

Astfelu este faci'a hidôsei epidemii de variola in Brasiovu!

Cu alta ocaziune mai multu si despre causele locale ale epidemiei, si despre natur'a ei in genere!

Brasiovu 25 Novembre 1880.

Dr. I. Neagoe.

Variol'a. — Diuarele din Bucuresci publica urmatoriulu comunicatu:

Variol'a, (versatulul) care a bantuitu in anulu curentu mai tôte tierile europene, n'a crutiatu nici tiêra nôtrea. Ea s'a manifestatu, incâ din timpulu ernei trecute, in modu epidemicu, in mai multe judetie si chiaru in capitala, unde abia a incetatu pe la finele lunei Iulie. Actualmente ea mai esiste in câte-va localitati din unele judetie si in urbea Ploiesci, unde bantue in modu epidemicu. In Brasiovu si statele vecine, limitrofe cu tiêra nôtrea, variol'a a existatu asemenea in totu cursulu prima-verei si verei anulu curentu. Pe la finitulu lunei trecute si in cursulu celei presinte ea a luat proportiuni mai mari, atâtu in ceea ce privesce estensiunea câtu si intensitatea ei, si a necesitat astu-felu luarea, din partea autoritatiloru de acolo, a unor mesuri mai energice. Ministrulu, indata ce a luat cunoscinti'a de crescerea epidemiei de variola in Brasiovu, a consultatu pe consiliulu medicalu superioru, si, in urm'a avisulu seu, a luat următoarele mesuri:

I. A ordonatu că vaccinatiunea si revaccinatiunea (poseiêl'a) sê se faca indata in tôte scôlele primarie de ambe sexe atâtu publice câtu si private din tôte tiêra.

II. Că in judetiile Prahov'a, Dambovit'e, Muscelu si Buzeu se se continue cu vaccinatiunea si revaccinatiunea de către medicii de plasi si de către vaccinatori, pe scar'a cea mai intinsa si câtu de repede;

III. Că personalulu sanitaru insarcinat cu vaccinarea si revaccinarea se fia aprovisionatu cu vaccina suficienta si se fia totu-deauna insoțitu si de agenti administrativi, cari se i d'ê totu concursulu;

IV. Că consiliile de higiena si de salubritate publica din judetiile mai susu mentionate sê se iutrunesca câtu de desu, pentru a propune mesurile de izolare, de desinfectare si ori-ce alte mesuri sanitare dictate de impregiurarile locale, si se privilegheze esecutarea loru;

V. Că D-nii prefecti de judetie se fia invitati a starui, că tôte autoritatile administrative se conlucreze cu functionarii sanitari pentru str'ct'a esecutare a mesuriloru sanitare si se privilegheze esecutarea loru, avendu tôte raspunderea, conformu cu art. 12 din legea sanitara.

Afara de acêsta, ministerulu a dispusu, că la punctulu Predealu se stationêza unu medicu pe totu timpulu duratei variolei in tienutulu Brasiovlui; apoi a midilocitu pe de o parte la ministerulu de resbelu, că se faca de a se vaccinâ tôte garnisôn'a din punctulu Predealu, earu pe de alta a ordonatu prefectulu jud. Prahov'a că, prin mediculu plasiei celei mai apropiate, sê se vaccineze si revaccineze tôte poporatiunea precum si functionarii civili din acelu punctu. In fine a cerutu, prin ministerulu lucrariiloru publice, că directiunea princiaru a căiloru ferate de pe lini'a Bucuresci-Ploiesci-Predealu se faca a se vaccinâ si revaccinâ, prin medicii aflati in servitulu ei, toti lucratorii angagiati pentru diferite lucrari, precum si personalulu de prin diferite gari, care prin servitiile loru se gasescu espusi la contactulu cu pasageri, marfuri seu bagage, si a cerutu totuodata că directiunea princiaru a calei ferate se infintiêze si infirmerii pe la garele unor statii intermediare, in care sê se pôta, asediâ si cauta Incratorii si personalulu calei ferate, in casu de a se manifesta la vre-unulu din ei variola evitanduse astu-feliu transportarea si asediarea unor asemenea bolnavi la spitale din alte orasie cu poporatiune mai numerosa.

Valea Sîncei in 25 Novembre a. c.

Onor. Redactiune? In septemanele trecute a avutu locu in Ohab'a alegerea a doi membri, cari se reprezente compau'a a 11 la adunarea generala granitariêscu convocata pre 1 Decembre a. c. in Sibiu, unde se-au si alesu prin aclamatiune dlu Locotenente Bucuru Boeriu din Ohab'a si dlu Iosifu Stoic'a, notariu cercuale din Sinc'a-vechia. Omenii de bunu semtiu se intrêba, cum vine, că celu din urma alesu, cu esceptiunea unei singure periode a fostu alesu in tôte periôdele, de candu existe fondulu granitariu, că si candu acea com-

pania, ar' fi atâtu de pãupera din respectulu barbatiloru demni de a fi reprezentantii ei? Se pune cu totu dreptulu acêst'a intrebare, fiindu-că fapt'a apare frapanta.

Lumea, care cunôsce impregiurarile si pre barbatii esiti din comunele ce au formatu acêst'a compania scie si cunôsce si alti barbati de autoritate superiôra alesului notariu, ma probati in caracteru si solidaritate precum destui oficeri pensionati, amplotiati, advocati, tehnici si preoti calificati, cu unu cuventu ômeni cu reputatiune buna publica, prin cari a buna-sêma interesele companiei cu mai mare demnitate ar' fi reprezentate, de câtu prin respectivulu, ale carui calitati suntu tare inferiôre față cu ale celoru postpusi, ma din contra activitatea densulu este plina de confusiuni.

Spre chiarificare, că adeca cum se facu atari alegeri curiôse, servesca alegerea din cestiune. Dupa-ce adunarea se intrunise in scôl'a din Ohab'a conducetorii ei se-au uitatu unii la altii si s'au estimatu unii pre altii, pêna ce nescine a propusu sê se alêga respectivii cu aclamatiune, cum s'a si intemplatu. — Aci nu s'a aflatu nime se indrepte atentiunea alegêtoriloru si asupra altor barbatii ai lor, cari nu erau presenti si cari nu au fostu la indemana, că se remunereze alegerea cu bunu aldamasiu, consumatu deja cu acea ocaziune in atâta mesura, câtu au spartu si ferestriile dela Scôla. Cu pretiulu acelu aldamasiu poteau respectivii alesi sê se faca membri ordinari ai Asociatiunei, că se cêtêsca fôl'a Asociatiunei, gratis in unu anu. Frumôsese exemple pentru generatiunile tenere, că si pre acestu terenu se inscenêza aldamasiiulu demoralisatoriu. In fine sum curiosu, nu cumva se va dementi si acestu inconvenientu, că celu din anii trecuti intemplatu totu in acelu localu? Incheiu cu dis'a strabuna: „videant consules!“

Unu Caletoriu.

Diverse.

(Urmariile cutremurulu de pamentu in Agram.) Primariulu orasiului Agram a datu primariulu din Prag'a pe cale telegrafica următoarele date asupra cutremurulu de pamentu din Agram: „Doue persône au fost omorite, douedeci si trei vulnerate. Nici macaru o singura casa nu a remasu nevatamata. Doue treimi dintre case sunt in modu insemnatu stricate. Siêse biserici si capele au trebuitu se fia inchise. Patru sute de familii au ramas fara locuintie, nesciundu unde se 'si plece capulu; multi sunt lipsiti chiaru si de cele mai necesarii. Lips'a si miseri'a este mare.“ — In dilele din urma s'au mai semtitu in Agram câteva neinsemnate, usiôse sguduituri d'êr' altfelu se vede că foculu de sub pamentu s'a domolitu, de aceea multi dintre cei ce au parasitu orasiulu se reintorcu pe fiecare di.

[Productiunea agricola din 1880 in Romani'a.]

— Veseli'a este mare in tôte tiêra — scrie „Revista Scientifica“ — pentru că anulu acêst'a se incheiâ in cele mai priintiose conditiuni pentru agricultura. D'ca si êrn'a trecuta ar' fi ninsu si gcrulu n'ar' fi fostu atâtu de mare in câtu se aduca vatamare grâului in fôrte multe localitati, amu putê dice, că anulu 1880 se pôte numerâ intre cei mai buni pentru agricultur'a nôtrea. In adevêru, chiaru productiunea grâului a fostu in generalu multumitôria si pretiurile in destulu de favorabile. Vendierile cari incepusera in conditiuni escelente si se ostoisera mai la urma, au reinceptu si totulu ne prevestesce, că voru urmâ in conditiuni favorabile. Semenaturile de primavera, porumbulu, ordiulu si ovesulu au produsu rezultate peste tôte asteptarile. Este timpu indelungatu de candu porumbulu n'a datu rezultate atâtu de abundante. Pe ori unde amu trecutu n'amu auditu că acêst'a planta se d'ê mai puçinu de doue pêna la trei chile la pogonu; in Ilfov suntu localitati, unde s'a recoltatu peste patru chile la pogonu. Vegetatiunea cea splendida a pamentulu a fostu favorisata pêna la sirsitu: o tòmna, cumu n'amu avutu de suntu ani, a permisu acesteii plante sê se cõca bine asia, că sê se pôta imagasina fara nici o grija. Incerca ori-cine o adevêrata fericire vediendu locurile acoperite de gramedi aurii fara sfêrsitu. Tieranii, atâtu de amaru incercati prin secet'a din anii trecuti respundu cu o nespusa multumire, că s'a facutu in destulu porumbu. Dupa culesu, timpulu celu frumosu urmandu, cultivatorii au taiatu fara intardiare cocenii si-au inceputu se are porumbiscile si a le semena cu grâu. Pe acolo unde lucrariile au potutu fi esecutate cu mai multa iutiêla, grâuulu semenatu in porumbisce, inverdisce deja locurile pe la Vinerea mare (14 Octobre). Ploi cadute in abundentia si la timpu au permisu agricultoriloru se întorca ogôrele si se le semene cu grâu. Semenaturile timpurii infatisêza deja aspectulu celei mai lucôsese vegetatiuni. Astu-felu grânele voru intra in êrna cu putere, aceea ce este in mare parte o sigurantia de recolta buna pentru anulu vii-

toru. Plugurile nu mai stau, si cu tóta imputinarea vite-
loru in urm'a bóleloru din anii trecuti, s'a lucratu multu
péna astadi. Suntemu incredintiati, cá in tómn'a acést'a s'a
semenatu totu terenulu es a potutu fi pusu cu gráu. Viile
afara de localitatile bantuite de grindina, earasi au vegetatu
in conditiuni destulu de priincióse. . . Tómn'a a fostu atátu
de frumósa, temperatur'a atátu de calda in càtu au pututu
amana culesulu si péna la 5 si 10 de Octobre, in unele vii.
Productiunea viului in Prahova pe unde n'a batutu pétra
este mai abundanta de càtu in anulu trecut si cualitatea
viului in destulu de buna. Asia dér' anulu 1880 se pote
numi in generalu unu anu bunu, era pentru tierani, care
credu mai cu séma in cultur'a porumbului, ilu potemu numi
unu anu bine-cuventatu. Insufiandu-se de spiritulu de pre-
vedere, cultivatorii nostri ar' trebui sè se folosésca de bogat'a
recolta de porumbu a anului acést'a pentru a face óre-care
reserva pentru anulu viitoru. Afara de semenaturi, si re-
colt'a fénului a fostu frumósa. Vitele au avutu érba in des-
tulu si voru intrá in érna cu provisiuni mari de nutretiu,
fenu si coceni de porumbu. Se multumimu dér' din fundulu
animei Providentiei pentru bunatatile ce ne-a datu in anulu
acést'a, si incuragiati se ne punemu cu barbatie pe lucru
pentru a pasi mai cu putere pe calea progresului."

(A f a c e r e a B a r t h a - R ü s t o w.) Ora-
siulu Clusiu a fostu tramisu o deputatiune la Maies-
tatea S'a, cu scopu cá se céra pedepsirea grabnica
a oficeriloru escendenti. Maiestatea S'a a primitu
deputatiunea la 18 l. c. promitiendu-i, cá cererea
ei va fi considerata si provocandu-o sè staruésca,
cá se fia sustienute si pe viitoriu relatiunile cordiale
intre armata si cetatieni. Câteva dile dupa acést'a
au voitu si deputatii U g r o n si O r b a n, se predé
Maj. Sale petitiunea cunoscutei adunari populare din
Clusiu, dér' nu li s'a datu audienti'a ceruta. Din
caus'a aeést'a foile stangei extreme ataca cu inver-
siunare cancelari'a cabinetului imperatescu, a careia
siefu provisoriu, consil. de curte Pápáy, a declaratu
cá nu póte satisfacere cererei pentru audienti'a, deórece
Maiestatea S'a nu a obicinuitu a primi deputatiuni
de ale adunariloru populare. Dupa acést'a Ugron
fiindu incredintiatu cá adres'a, déca va fi pusa pe
posta se va asterne Maj. Sale, a pus'o pe posta.
— Starea senatatiei redactorului Bartha se amelió-
réza pe fiacare di, dupa cumu arata buletinurile
subscrise de doi medici ce se publica in fiacare
numeru alu fóiei „Ellenzék“.

(O n e n o r o c i r e p e m a r e.) Se tele-
graféza dela Livorno cá in 24 Nov, dim. steameru
italianu „Ortigi'a“ s'a intalnit cu steamerulu
francescu „Onclé Joseph“ la Spezzia si celu d'an-
táiu a isbitu pe celu din urma atátu de tare in-
càtu l'a gauritu si l'a scufundatu. Se aflau pe a-
cestu steameru (Onclé Joseph) 300 persóne, dintre
cari au fost scápate vreo 50. Celalaltu vasu „Or-
tigia“ a ajunsu la Livorno cu mari stricatiuni.
Cercetarea asupra casului acesuia tristu s'a in-
ceputu.

[I n m o r m e n t a r e a u n u i o m u v i u.]
Inainte cu câteva dile a fost inmormentatu la Paris
unu negutiatoriu de póme. Ceremoniele religióse se
sevérsira in biserica St. Augustin si conductulu
funebru ajunsese deja in cimiteriulu Saint Quen,
candu deodata unulu diu impiegatii societatiei „des
pompes funebres“ strigá: „Mortulu vorbesce!“ —
„Esti nebulu ori beatu“ 'i respunse unu altulu si
incepura deja a asiediá cosciugulu in grópa candu
dintr'odata toti cei de fačia audira respicatu stri-
garea: „Ajutoriu! Ajutoriu!“ Pentru unu momentu
toti erau inmarmuriti de spaima, dup'aceea inse
scósera earasi cosciugulu afara si 'lu deschisera —
precupetiulu era in vieatia! Elu, care se credea
mortu, a fost transportatu in locuinti'a s'a si se
dice, cá s'a reculesu atátu de bine, incàtu insana-
tosiarea lui se astépta cu siguritate.

(D i u r n e s e c u e s t r a t e.) „Magyarország“
impartasesce, cá in camer'a ungara au fost seques-
trate pentru detorii diurnele a treidieci de depu-
tati; dintre acést'a doi sunt din opozitiune, toti
ceilalti sunt membri ai partidei guvernamentale.
Cinci dintre cei treidieci de deputati sunt amici ai
ministrului-presedinte; sunt mai multe luni de
candu s'au dusu esecutiunea asupra diurnelor lor,
dér' nu facura inca nimicu spre a se regulá si abia
acuma va veni lucrulu inaintea comisiunei de in-
compatibilitate.

[T u r n u l u T a c e r i i.] Este in insula
Bombay unu monumentu ciudatu, cu aspectulu
posomoritu, cu conturele negre si acoperite de
muschii desemnatu sub numele de „Turnulu
Tacerii.“ E visitatu numai cu gróza de rarii
curiosi, cari obtienu autorisatiunea de a'i trece
pragulu. Acestu monumentu este asediatu pe unu
délú. Este unu locu din care europenii se bucura

de priveliscea celei mai maretie panorame din lume,
dér' care e selbatecu si pustiu, departe de ori-ce
locuintia si destinatú a fi locasiulu mortii; pentru
aceea a si fostu numitu acestu monumentu Turnulu
Tacerii! A fostu construitu, suntu doue secole,
de Parsisi. Cu acestu nume se desemna in Asia
partisanii lui Zoroastru. Au mai adaogatu mai
tardiu patru turnuri langa acestu monumentu, apoi
au cuprinsu totu délulu, l'au incungiaratu cu unu
zidu inaltu cu porti de feru pentru a opri intrarea
ori-carui nu era de religiunea lor. La pólele
délului se vedu doue stabilimente, dóue ospicii in
care suntu primiti sectatorii seraci ai lui Zoroastru
din Indi'a si din Persi'a. Acestu turnu alu tacerii
este cimitirulu Parsisiloru. Este curiosu a se sci
modulu cum se procede la funeraliele lor. Cor-
purile suntu góle de totu pentru a se conforma cuven-
tului care dice: „Golu am venitu in lumea a-
cést'a, golu voiu esi dintr'insa!“ Se depunu cor-
purile pe platu-form'a turnului si intr'o jumetate de
ora tóte partile carnóse ce acoperu ósele suntu
devorate de vulturii ce si-au facutu cuiburile prin
partile cavernóse ale acestui monumentu. Aceste
paseri de préda facu se resune aerulu de tipetele
loru uráte si se retragu de la ospetiu numai dupa
ce s'au saturatu si indopatu asia cum se nu se
mai póta redicá pe verfurile copaciloru ce suntu la
pólele délului. Dupa ce ósele remanu ast-feliu
góle, se lasa scheletulu sè se sventeze de sóre si
de ventu péna ce sè se usuce cu deseversire. Doui
purtatori, doui ciocli, cu mânele inmanusiate trans-
porta atunci scheletulu la unu putiu, in care ilu
asverle pentru cá sè se faca tierina. Candu prin-
cipele de Wales facu caletoria s'a in Asia, suntu
acum càti-va ani, dori se véda si visitá Turnulu
tacerii. Principele simti celu mai mare interesu
la vederea ciudatului spectaculu alu acestoru rituri
funebre obicinuite de adoratorii focului. Se scie, cá
insul'a Bombay este capital'a presidentiei Bombay.
Acést'a intinsa cetate maritima, care intretiene unu
comerciu imensu cu Persi'a, Arabi'a, Chin'a,
Europ'a, Americ'a, etc., numera aprópe 600,000
de locuitori. „Bin. P.“

Nr. 10806/1880.

Publicatiune.

Prin acést'a se aduce la cunoscinti'a fiascaruia,
cá, conformu emissului d-lui consiliaru reg. si sub-
comite Iuliu de Roll ddto. 17 Novembre Nro.
9591/1880, din incidentulu epidemiei de versatu,
ce graséza in Brasiovu, s'a impartitu, anume cetate
in doue, suburbiulu Scheiu in cinci, Brasiovulu-
vechiu in patru, Blumena in trei, Dêrstele, Timi-
siulu de susu si de josu in unu, si Stupini in
unu cercu de epidemia numinduse medici pentru
epidemia:

In cerculu 1 si 2 pentru cetate: Dlu Dr.
Stefanu M ü l l e r, espositur'a la capitanatulu ur-
banu in piatia Nr. 325.

Pentru suburbiulu Scheiu in cerculu 1 si 2, de-
lá cas'a sub Nro. 1 péna la 467, dlu Dr. Eduard
C o p o n y, espositur'a in uliti'a Furecióiei
Nro. 139.

Pentru suburbiulu Scheiu in cerculu 3, 4 si 5,
dela cas'a sub Nro. 468 péna la 1546, dlu
Dr. Ioanu N e a g o e, espositur'a in uliti'a mare
Nro. 426.

Pentru Brasiovulu-vechiu in cerculu 1 si a-
nume: uliti'a vamei din Brasiovulu vechiu, livadea
postei, uliti'a venatorului (Schützgasse) in cerculu
alu 2-lea: uliti'a lunga, Palosiu si pentru casele
aflátorie la Sprengu dlu. Dr. Eduard G u s b e t h,
espositur'a in uliti'a vamei din Brasiovulu-vechiu
Nro. 38.

Pentru Brasiovulu vechiu in cerculu alu 3-lea,
si anume, uliti'a de midilocu, uliciór'a ce sta in
legatura cu uliti'a lunga si uliti'a de laturi; in
cerculu alu 4-lea: uliti'a de laturi dela uliti'a
scólei si casele de lenga canalulu timisianu din
josu de mór'a de harthia: Dlu Dr. Iosifu R o t h,
espositur'a uliti'a scólei romane Nro. 432.

Pentru Blumena in cerculu 1 si anume partea
de càtra furci, asia numitele: Schenk-gasse, Seiches-
gasse, péna la gara: Dlu Dr. Victor S c h n e i-
d e r, espositur'a in asia numit'a Seichsgasse
Nro. 207.

Pentru Blumena in cerculu alu 2-lea si anume,
uliti'a fontanei sasesci (sächsische Brunnengasse)
uliti'a fontanei unguresci (ung. Brunnengasse),
Tigani'a, ulicióra scólei, uliti'a Egris, in cerculu
alu 3-lea: Curmatur'a si livadea lui Ianci: Dlu
Dr. Ernestinu I o z s a, espositur'a uliti'a fontanei
Nro. 356.

Pentru Dêrste, Timisiulu inferioru si superioru
mediculu practicu: Dlu Franciscu F i s c h e r,
expositura la invetiatorulu din Dêrste: Ioan
Secoleanu.

In fine pentru Stupini mediculu practicu d.
Ioan H e n d l, espositur'a la invetiatorulu din Sta-
pini, Iosifu Maximilianu.

Pentru fiacare din aceste 16 cercuri s'a defiptu
câte unu comissariu pentru epidemia.

Spre evitarea unei pedepse eventuale péna la
300 fl. v. a. conformu § 99 din codulu penalu, care
tractéza despre cãlcarea legii, fiacare capu alu unei
familie este strinsu obligatu, cá in casu, candu s'ar'
bolnavi vr'unu membru din famili'a s'a, de ori si
ce bóla, se fia, in decursu de 24 óre, cercetatu
séu de mediculu de casa séu de mediculu pentru
epidemia, care se afia in tóte dilele dela 10—12
óre inainte de amédu si dela 3—4 óre dupa a-
médu in espositur'a s'a cercuala.

Totudeodata s'aduce la cunoscinti'a publiculu
brasioveanu si aceea, ca transportarea bolnaviloru din
Brasiovu este numai atunci concessa, déca se va
constatá printr'unu testimoniu din partea mediculu
ordinatoru, cá respectivii bolnavi nu suferu de
nici o bóla lipiciósa. In fine se recomanda a fi
cu atentiune si la aceea, cá colportagiulu de mar-
furi, póme s. a. prin case este strictu interdisu.

Brasiovu in 18 Novembre 1880.

1—3

Magistratulu urbanu.

Nr. 10792/1880.

Publicatiune.

Prin acést'a se aduce la cunoscinti'a publica,
cá listele de conscriptiune pentru anulu curentu
1880, reimpaiate de dlu subcomite si consiliariu r.
Iuliu de Roll prin emissulu din 17 Novembre 1880
Nr. 9590, cari liste contienu pe cei ce sunt obli-
gati la solvirea baniloru pentru eliberarea dela
construirea drumurilor, sunt espuse la oficiolatul
urbanu de contributiune dela 23—30 Novembre
a. c. inainte de amédu dela 9—12 óre si dupa
amédu dela 3 péna la 5 óre spre ecsaminare gene-
rala; si acele partii, cari se considera prin aceasta
conscriptiune prea ingreunate, au de a 'si asterne
contraobservarile in scrisu celu multu péna in 4
Decembre a. c. dupa amédu la 5 óre la magis-
tratulu urbanu.

Se provóca totudeodata toti posessorii de case,
posessorii de vite tragétore, si chiaru partile ce
solvescu contributiune dupa o agoniseala de sine
stataória, cá sè se infatisieze cu carticic'a de dare
comuuala péna la 4 Decembre a. c. la oficiolatul
urbanu de dare spre scopulu prescrierei datoriei
pentru construirea de drumuri.

Sumele pentru eliberarea dela construirea de
drumuri, cari facu pentru fiacare posessoru de vite
tragétore dupa o vita tragétoria 3 fl. 15 cr. si
pentru fiacare altulu obligatu la concurentia spre
construirea drumurilor 2 fl. 40 cr., au de a se
solvi péna celu multu in 18 Decembre a. c. la
cass'a urbana de dare, neadmitenduse, in sensulu
referitóreloru ordinatiuni, solviri partiale. Restan-
tierii astorufeliu de contributiuni se voru execua
incepéndu dela 20 Decembre a. c., fara de a mai
premerge vr'o admonitiune.

Brasiovu, 18 Novembre 1880.

1—3

Magistratulu urbanu.

Indreptare. In alinea ultima a primulu articulu din
Nr. trecut in locu de „nu este usioru a predicé“ s. a. este
a se ceti „ne este usioru a predicé“ s. a.

Pretiturile pietei

din 26 Novembre st. n. 1880.

	Hectolitru.	fl. cr.	Hectolitru.	fl. cr.
Grâu	fruntea . . .	8.50	Mazerea	5.70
	midilocu . . .	8 —	Lintea	10.30
Mestecatu	de diosu . . .	7.60	Fasolea	4.30
	6.20	Cartofi	1.—
Secara	frumósa . . .	5.70	Sementia de inu . . .	11.—
	de midilocu .	5.50	„ de cânepa . . .	4.—
Ordiulu	frumosu . . .	3.90	„ 1 Chilo. fl. cr.	
	de midilocu .	3.60	Carne de vita . . .	—48
Ovesulu	frumosu . . .	2.—	„ de rimatoriu . . .	—48
	de midilocu .	1.90	„ de berbece . . .	—28
Porumbulu . . .		3.30	100 Chile. fl. cr.	
Móiu		4.30	San de vita prospetu .	—35
Hrisca		—	„ „ „ topitu . . .	—48

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiu Henriu.